

Seitsemisen käpäkartoitus 2019

Beetles LIFE (LIFE17NAT/FI/000181)

Kaisa Junninen

JOHDANTO JA MENETELMÄT

Kartoituksen tarkoitus

Seitsemisen kansallispuistoon on suunniteltu ennallistamispoltoja osana Beetles LIFE -hanketta. Käpäkartoituksen tavoitteena oli varmistaa, ettei toimenpiteistä aiheudu haittaa suojelullisesti merkittävälle käpälajistolle sekä arvioida Seitsemisen käpälajiston mahdollisia hoitotarpeita ja polton merkitystä lähialueen käpälajistolle. Tämä raportti on tuotettu EU:n LIFE-rahoituksen tuella Beetles LIFE -hankkeessa. Raportin tuloksia hyödynnetään Seitsemisen Natura2000 -alueen ennallistamisen ja hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kartoituskohteet ja -menetelmät

Käpäkartoitus tehtiin 18.9.2019. Beetles LIFE:n polttokuvioiden (184 ja 1193) lisäksi kartoitettiin myös lähialueen lahopuustoisimmat metsikkökuviot (991, 1143 sekä tien eteläpuolella 546), joista lajit todennäköisimmin leviävät toimenpidekuviolle. Maastotöihin käytettiin aikaa kaikkiaan noin 6 tuntia. Maastossa mukana oli puistonhoitaja Pekka Vesterinen.

TULOKSET

Pikaisessa kääpäkartoituksessa Seitsemisestä löytyi 20 kääväksälajia, joista peikonnahka (*Crustoderma dryinum*) on luokiteltu silmälläpidettäväksi ja seitsemän lajia on suojelullisesti arvokkaan metsän indikaattorilajeja (taulukko 1).

Poltettavaksi suunnitellut metsät ovat tasaikäistä, niukkalahopuustoista männikköä, eikä niistä löytynyt vaateliasta kääväksälajistoa. Sen sijaan polttokehteiden lähimetsiin - Hiittenhautakankaan länsipuolen vanhaan kuusivaltaiseen metsään ja koillispuolen Korsukankaalle sekä alueiden kaakkoispuolelle kuviolle 546 - on etenkin viime vuosina muodostunut runsaasti järeää kuusilahopuuta, ja yleisimmät suojeluarvojen indikaattorilajit ruostekääpä, riukukääpä, pohjanrypykkä, tippakääpä ja punahäivekääpä ovat löytäneet tiensä näille rungoille, samoin kuin ainoa kartoituksessa löytynyt punaisen listan laji peikonnahka. Nämä lajit ovat tyypillisiä aarniometsälajeja, jotka osoittavat, että elinympäristö on sopiva vaateliaillekin lajeille, kunhan ne onnistuvat leviämään alueelle. Männynkääpää lukuun ottamatta mitään vaateliaita männyllä kasvavia lajeja ei löytynyt.

Taulukko 1. Kartoituksen merkittävimmät kääväkshavainnot. NT = silmälläpidettävä laji (Kotiranta ym. 2010); ind. = suojelullisesti arvokkaan metsän indikaattorilaji (Niemelä 2016).

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi	Uhanal.ik	Muu status	Runsaus
<i>Crustoderma dryinum</i>	peikonnahka	NT	ind.	1
<i>Leptoporus mollis</i>	punahäivekääpä		ind.	3
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ruostekääpä		ind.	3
<i>Phellinus pini</i>	männynkääpä		ind.	1
<i>Phellinus viticola</i>	riukukääpä		ind.	1
<i>Phlebia centrifuga</i>	pohjanrypykkä		ind.	2
<i>Postia guttulata</i>	tippakääpä		ind.	1

HOITO- YM. SUOSITUKSET

Beetles LIFE:n ennallistamispoltto ei vaaranna alueiden kääpälajistoa. Päinvastoin, poltto todennäköisesti parantaa polttokehteen tulevan lahopuuston laatua vaurioittamalla siellä nyt kasvavia mäntyjä, jolloin niiden puuaines pihkoittuu ja kasvu hidastuu. Tulen vaurioittamista puista muodostuu kuollessaan keloja todennäköisemmin kuin ilman paloa kasvaneista puista, ja kelot puolestaan ovat tärkeä kasvualusta monille vaateliaille kääpälajeille.

KIRJALLISUUS

Kotiranta, H., Junninen, K., Saarenoksa, R., Kinnunen, J. & Kytövuori, I. 2010. Kääväkkäät. Julk.: Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. and Mannerkoski, I. (toim.). Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus. Helsinki. s. 249–263.

Niemelä, T. 2016. Suomen käävät. Norrlinna 31: 1-430.